

Nr 85.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden, m. m.; given Stockholms slott den 21 februari 1936.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden;
- 2) lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning;
- 3) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg;
- 4) lag om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden;
- 5) lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen;
- 6) lag om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen; och
- 7) lag angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 22 juni 1920 (nr 474) med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs' och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. Schlyter.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden.

Härigenom förordnas, att 1, 7, 9, 15 och 17 §§ lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

1 §.

Ärenden angående lagfart å fång till fast egendom och inteckning i sådan egendom samt inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt och fång till sådan rätt ävensom inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt, så ock andra ärenden vilka efter vad därom är föreskrivet skola antecknas i lagfarts-, intecknings- eller tomträttsprotokollet (inskrivningsärenden), skola upptagas och behandlas av inskrivningsdomaren i rättens ställe; och skall vad i lag eller författning finnes stadgat i avseende å rätten eller domaren härefter lämpas.

7 §.

Då ansökan göres om lagfart eller inteckning i fast egendom eller om inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt eller fång till sådan rätt eller ock om inteckning i tomträtt eller vattenfallsrätt, skall den till grund för ansökningen åberopade handlingen vara åtföljd av två till riktigheten styrkta avskrifter. Äro ej avskrifter ingivna, besörje inskrivningsdomaren mot stadgad avgift handlingens avskrivande.

9 §.

Om inskrivningsdomarens beslut eller annan i inskrivningsärende vidtagen åtgärd meddelas besked genom bevis, som tecknas å den till grund för ansökningen åberopade handlingen. Beviset skall innehålla uppgift å det rum i fastighets-, tomträtts- eller vattenfallsrättsboken, vari inskrivningen verkstälts.

Innefattar beslutet — — — för beslutet.

Då lagfart eller inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt eller fång till sådan rätt beviljas, meddelas tillika särskilt bevis enligt vad därom är stadgat.

15 §.

Bifalles ansökan i inskrivningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i fastighets-, tomträtts- eller vattenfallsrättsboken. Bifalles ej ansökningen, skall i boken ske inskrivning, innefattande allenast att ansökningen

avslagits eller förklarats vilande eller att ärendet uppskjutits; anteckning om skälen för beslutet upptages i akten.

Sker anmälan om förhållande, som efter vad i lag eller författning är stadgat skall antecknas i lagfarts-, in-tecknings- eller tomträttsprotokollet, varde inskrivning därom gjord i boken.

17 §.

Vad i särskilda författningar finnes stadgat om insändande till hovrätt av lagfarts-, in-tecknings- och tomträttsprotokoll skall äga motsvarande tillämpning i fråga om dagboken jämte handling varom i 7 § är sagt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Genom denna lag upphävas 15 § och 16 § sista stycket lagen den 14 juni 1907 om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt ävensom 21 § och 22 § sista stycket lagen samma dag om in-teckning i tomträtt och vattenfallsrätt liksom ock de eljest i lag eller författning meddelade stadganden, som ersatts genom bestämmelser i denna lag.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsin-teckning.

Härigenom förordnas, att 2, 3, 4, 8 a, 9, 12, 13 och 14 §§ förordningen den 13 april 1883 angående förlagsin-teckning¹ skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Ärende angående förlagsin-teckning upptages, då rörelsen drives i stad där rådstuvurätt finnes, av inskrivningsdomaren därstädes och, då rörelsen drives å landet eller i stad som i judiciellt avseende är förenad med landsbygd, av inskrivningsdomaren i den stad där länsstyrelsen har sitt säte.

3 §.

Då förlagsin-teckning sökes, skall den handling på grund varav in-teckning äskas ingivas i huvudskrift samt vara åtföljd dels av intyg av magistrat eller landsfiskal, att förlagstagaren utövar den uppgivna rörelsen samt att denna är av den art och drives i den omfattning som i 1 § sägs, dels ock, där enligt särskilda författningar anmälan hos ämbetsmyndighet eller tillstånd av sådan

¹ Senaste lydelse av 3, 4, 9, 13 och 14 §§ se SFS 1932:172; 8 a § tillagd se SFS 1934:258.

myndighet fordras för rörelsens drivande, av bevis att anmälan skett eller tillstånd meddelats.

4 §.

Är utfästelsen ej så upprättad som i 1 § sägs, eller har sökanden ej iakttagit vad enligt 3 § åligger honom, varde ansökningen avslagen.

8 a §.

Vill någon att i den bok varom förmåles i 12 § skall antecknas att han innehar inteckningshandling, uppvisade handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och göra denne i boken anteckning om innehavet samt åteckne handlingen bevis om åtgärden.

Uppvisande varom nu är sagt må ock ske inför annan inskrivningsdomare vid rådstuvurätt. Denne skall, då sådant sker, å handlingen teckna bevis om uppvisandet och ändamålet därmed ävensom därom utfärda särskilt bevis; sedan ingive inteckningshavaren för anteckningens verkställande sistnämnda bevis till den inskrivningsdomare som i första stycket avses.

9 §.

Vill någon låta förlagsinteckning helt eller för visst belopp dödas eller låta inteckning under annan nedsättas, skall inteckningshandlingen i huvudskrift uppvisas för inskrivningsdomaren.

Inteckning må ej sättas efter annan, med mindre den tillika sättes att gälla efter den eller de inteckningar, vilka äga lika eller bättre rätt än denna.

12 §.

Ärende angående förlagsinteckning må upptagas allenast å inskrivningsdag.

Bifalles ansökan i inteckningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i en särskild för ändamålet inrättad bok. Bifalles ej ansökningen, skall i boken ske inskrivning, innefattande allenast att ansökningen avslagits eller att ärendet uppskjutits.

Bevis om inskrivningen skall tecknas å den i ärendet företedda handlingen. Har ansökan ej bifallits, skall tillika sökanden eller hans ombud genast i rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet.

Handlingar i inteckningsärenden skola sammanföras i akter.

13 §.

Över inskrivningsdomarens beslut enligt denna lag må klagan föras hos hovrätten.

Har beslut varigenom ansökan om förlagsinteckning helt eller delvis avslagits blivit till följd av besvär ändrat, vare sökanden pliktig att inom tre månader från det utslaget om ändringen vunnit laga kraft förete detsamma hos inskrivningsdomaren, vid äventyr att i annat fall den inteckning, som på grund av utslaget beviljas, gäller såsom vore den sökt först å den dag utslaget företes för inskrivningsdomaren.

14 §.

Närmare föreskrifter om boken över förlagsinteckningar samt angående tillämpningen i övrigt av vad om förlagsinteckning är stadgat meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

F ö r s l a g

till

L a g

**angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1)
om inteckning i fartyg.**

Härigenom förordnas, att 3, 4, 7, 8, 10—12, 17 a, 18, 19 samt 29—35 §§ lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, samt att i lagen skall införas en ny paragraf, betecknad 40 §, av nedan angivna lydelse:

3 §.

Ärenden angående inteckning i fartyg upptagas av den inskrivningsdomare vid Stockholms rådstuvurätt som därtill är utsedd.

Över inteckningar i fartyg skall föras särskild inteckningsbok.

4 §.

Då inteckning sökes, skall fordringshandlingen i huvudskrift ingivas till inskrivningsdomaren.

Första gången — — — särskilt stadgat.

7 §.

Sökes inteckning och är ej ansökningsgrunden grundad på medgivande av den som, enligt vad fartygsregistret utvisar, byggt fartyget, skall i ärendet styrkas, att från honom äganderätten övergått till den som medgivit inteckningen. Vad sålunda är stadgat äge dock ej tillämpning, där fartyget varit i utländsk ägo eller blivit i registret infört före den 1 januari 1902, utan skall i ty fall, så framt ej eljest laga hinder möter, inteckning beviljas, där den som medgivit inteckningen antingen blivit vid fartygets införande i registret antecknad såsom ägare eller bevisligen härleder sin rätt från den först inskrivne ägaren.

Har fartyget — — — hinder möter.

Ej må — — — till fartyg.

¹ Senaste lydelse av 4 § se SFS 1920:186, av 10 och 29 §§ se SFS 1921:242, av 31 § se SFS 1933:257 och av 33 § se SFS 1931:88; 17 a § tillagd se SFS 1934:257.

8 §.

Varde inför inskrivningsdomaren upplyst, att klander å den av sökanden uppgivne fartygsägarens åtkomst blivit vid domstol anhängiggjort, och visas ej att det klander är genom laga kraft ägande beslut ogillat, varde ansökningen avslagen.

10 §.

Är, när — — — ansökningen avslås.

Är på grund av ansökning som nu sagts inteckning meddelad, vare den utan verkan; och varde, när förhållandet styrkes, anteckning därom gjord i inteckningsboken.

11 §.

Finnes ej ansökan om inteckning böra genast avslås, anskaffe inskrivningsdomaren, innan yttrande över ansökningen meddelas, från den myndighet som förer fartygsregistret avskrift av vad däri finnes infört om det fartyg ansökningen avser.

12 §.

Då inteckning blivit beviljad, teckne inskrivningsdomaren bevis därom å fordringshandlingen.

17 a §.

Vill någon att i inteckningsboken skall antecknas att han innehar inteckningshandling, uppvis handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och göre denne i boken anteckning om innehavet samt åteckne handlingen bevis om åtgärden.

Uppvisande varom nu är sagt må ock ske inför annan inskrivningsdomare. Denne skall, då sådant sker, å handlingen teckna bevis om uppvisandet och ändamålet därmed ävensom därom utfärda särskilt bevis; sedan ingive inteckningshavaren för anteckningens verkställande sistnämnda bevis till den inskrivningsdomare som i första stycket avses.

18 §.

Vill någon låta inteckning helt och hållet eller för visst belopp dödas, uppvis fordringshandlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och varde bevis om dödandet tecknat å handlingen.

Vill någon — — — är sagt.

19 §.

Är helt fartyg sålt efter utmätning eller eljest i den ordning som om utmätt fartyg finnes stadgad, vare, sedan köpeskillingen blivit emellan borge-närerna fördelad, inteckning för fordran, som antingen alldeles icke eller endast till någon del kunnat av köpeskillingen gäldas, utan verkan. Sådan inteckning varde, ändå att inteckningshandlingen ej i huvudskrift företes, dödad, där ny ägare av fartyget eller lott däri, sedan försäljningen vunnit laga

kraft, det äskar och till inskrivningsdomaren ingiver bevis om de inteckningar, som vid fartygets försäljning däri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning, samt intyg att fördelningen blivit godkänd eller vunnit laga kraft.

29 §.

Då utmätning skett av fartyg som blivit i fartygsregistret infört, eller jämlikt 71 § konkurslagen äskats att intecknat fartyg må utmätningvis säljas, skall, sedan i enlighet med 85 § utsökningslagen bevis härom inkommit till inskrivningsdomaren, å nästa inskrivningsdag göras anteckning om förhållandet i inteckningsboken. Visas att utmätningen upphävts eller att frågan om fartygets försäljning eljest förfallit, varde ock sådant i boken antecknat.

Har vid försäljning av fartyg i den ordning utsökningslagen bestämmer fordran, som är i fartyget intecknad, kunnat till fullo gäldas av köpeskillingen, skall anmärkning därom göras i inteckningsboken, där ny ägare, sedan försäljningen vunnit laga kraft, det äskar och till inskrivningsdomaren ingiver bevis om de inteckningar som vid fartygets försäljning däri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning, samt intyg att fördelningen blivit godkänd eller vunnit laga kraft.

30 §.

Inkommer till inskrivningsdomaren handling, som utvisar att fartyg i den ordning sjölagen stadgar förklarats icke vara iståndsättligt, och är fartyget för gäld intecknat, skall å nästa inskrivningsdag göras anteckning om förhållandet i inteckningsboken.

31 §.

Handlingar i inteckningsärenden skola sammanföras i akter.

Har i inteckningsärende sökanden eller annan lämnat uppgift eller avgivit förklaring av betydelse för ärendets prövning, eller har särskild utredning i ärendet funnits nödig, skall vad därutinnan antecknats upptagas i akten och bestyrkas av inskrivningsdomaren.

Bifalles ansökan i inteckningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i inteckningsboken. Bifalles ej ansöknings, skall i inteckningsboken ske inskrivning, innefattande allenast att ansöknings avslagits eller att ärendet uppskjutits; anteckning om skälen för beslutet upptages i akten.

32 §.

Innefattar inskrivningsdomarens beslut att ansökan ej bifallits, skall sökanden eller hans ombud genast i rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet; och skall tillika den i ärendet företedda handlingen förses med bevis om beslutet.

33 §.

Ärende angående inteckning i fartyg må upptagas allenast å inskrivningsdag.

34 §.

Över inskrivningsdomarens beslut enligt denna lag må klagan föras hos hovrätten.

35 §.

Har beslut, varigenom ansökan om in-tecknings beviljande helt och hållet eller till någon del avslagits, blivit till följd av besvär ändrat, vare sökanden pliktig att inom tre månader från det utslaget om ändringen vunnit laga kraft förete detsamma hos inskrivningsdomaren, vid äventyr att i annat fall den in-teckning, som på grund av utslaget beviljas, gäller så som vore den sökt först å den dag utslaget företes för inskrivningsdomaren.

40 §.

Närmare föreskrifter om in-teckningsboken samt angående tillämpningen i övrigt av denna dag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden.

Härigenom förordnas, att 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, in-teckningar och andra ärenden¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Där ej förordnande meddelats om inrättande av akter för tillvaratagande av handlingar och utredning i inskrivningsärenden, skall av inskrivningsdomaren föras följande protokoll, nämligen: ett över lagfarter å fång till fast egendom (lagfartsprotokoll); ett över in-teckningar i sådan egendom (in-teckningsprotokoll); ävensom ett över in-skrivningar av tomträtt samt av fång till sådan rätt, in-teckningar i tomträtt, in-skrivningar av vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt, så ock över in-teckningar i vattenfallsrätt (tomträttsprotokoll).

Över följande ärenden skola vid underrätt föras särskilda protokoll, nämligen: ett över ärenden angående förmynderskap och godmanskap (förmynder-skapsprotokoll); ett över äktenskapsförord (äktenskapsförordsprotokoll); samt ett över bouppteckningar, testamenten som vid domstolen bevakas, åtgärder

¹ Senaste lydelse av 1 § se SFS 1933:328 och av 2 § se SFS 1924:334.

som avses i 9 kap. lagen om arv och 8 kap. lagen om testamente, förordnande eller entledigande av god man, varom förmäles i lagen om allmänna arvsfonden, samt avhandlingar om lösöreköp (bouppteckningsprotokoll).

För varje — — — den döde.

Har någotdera — — — protokollet anmärkt.

2 §.

De i 1 § första stycket nämnda protokoll skola insändas till hovrätten, å landet av domaren för varje halvår inom tre månader efter utgången därav, och i stad av inskrivningsdomaren för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. Protokoll varom förmäles i 1 § andra stycket skola insändas till hovrätten, å landet av den som hållit tingssammanträde vid vilket sådant protokoll förts inom tre månader från tingets avslutande, och i stad av rådstuvurätten för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. I det exemplar av förmynderskapsprotokollet som insändes till hovrätten skola endast införas ärenden som angå inskrivning av förmynderskap eller godmanskap, anteckning att förmynderskap innehaves av den, som på grund av lag är förmyndare, eller förordnande eller entledigande av förmyndare eller god man, samt ärenden vilka röra tillstånd till åtgärd beträffande fast egendom.

Försummas skyldigheten — — — föreläggandet fortfarit.

Är i — — — är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 85 § utsökningslagen¹ skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

85 §.

Då fast — — — det tillkänna.

Då fast — — — utmätningen skett.

Utmättes fartyg som blivit i fartygsregistret infört, åligger utmätningsmannen att ofördröjligen till den myndighet, som handlägger ärenden angående inteckning i fartyg, insända bevis om utmätningen med angivande av fartygets registreringsnummer. Sker utmätning av fartygslott, insända utmätningsmannen ofördröjligen bevis därom till den myndighet som förer fartygs-

¹ Senaste lydelse se SFS 1921:301.

registret; och varde i det bevis intagna de uppgifter, som för fartygets säkra urskiljande erfordras.

Myndighet, vilken — — — är sagt.

Sker utmätning — — — till kommerskollegium.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen.

Härigenom förordnas, att 21 § konkurslagen skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

21 §.

Konkursdomaren skall — — — i konkurs.

Avträdes ämbets- eller — — — närmaste förman.

Utvisar den i anledning av konkursen upprättade bouppteckningen att fast egendom finnes i boet, skall så snart ske kan å inskrivningsdag om konkursen göras anteckning i in-teckningsprotokollet samt i in-tecknings- eller fastighetsboken. Ligger egendomen inom annan rätts domvärjo, skall för verkställande av sådan anteckning konkursdomaren ofördröjligen till inskrivningsdomaren i den ort där egendomen ligger insända bevis om konkursen jämte utdrag ur bouppteckningen. Hör till boet fartyg som blivit infört i fartygsregistret, skall anmälan om konkursen med angivande av fartygets registreringsnummer ofördröjligen göras till den myndighet som handlägger ärenden angående in-teckning i fartyg; och varde å den inskrivningsdag, då det först kan ske, anteckning om konkursen gjord i in-teckningsboken för fartyg. Hör till boet lott i fartyg, skall anmälan om konkursen ofördröjligen avsändas till den myndighet som för fartygsregistret; och varde i anmälningen intagna de uppgifter som erfordras för fartygets säkra urskiljande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 22 juni 1920 (nr 474) med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m.

Härigenom förordnas, att 9 § lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. skall erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

Inteckningshandling varom i 8 § andra eller fjärde stycket förmåles må, i stället för att ingivas till kommerskollegium, företes för inskrivningsdomare. Denne låte, då sådant sker, i sitt inteckningsprotokoll korteligen intaga, vad handlingen innehåller med dag och årtal då den utgavs, av vilken rätt eller inskrivningsdomare inteckningen är beviljad, när och under vilken paragraf i protokollet det skedde, och när inteckningen förnyades, nedsattes eller annorledes förändrades om det skett, samt, då fråga är om inteckning för annat än fordran, allt vad av de i ärendet företedda handlingar kan inhämtas om vem rättigheten tillhör; teckne ock bevis å handlingen, att den varit företedd för vinnande av registrering av understation eller för upphävande av registrering av ledning eller dylik station. Sedan ingives protokollet däröver till kommerskollegium; och vare detta så giltigt, som om handlingen där blivit företedd.

I fråga om förlagsinteckning gälle i tillämpliga delar vad i första stycket stadgas, dock att inteckningshandlingen alltid skall företes för inskrivningsdomare vid rådhusrätt och föreskrivna uppgifter intagas i särskilt bevis som utfärdas av inskrivningsdomaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 6 december 1935.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, anmäler fråga om *för-
enkling av inskrivningsförfarandet i tomträtts- och vattenfallsrättsärenden samt
ärenden angående förlagsinteckning och inteckning i fartyg* samt anför:

»Inskrivningsförfarandet i tomträtts- och vattenfallsrättsärenden samt ären-
den angående förlagsinteckning och inteckning i fartyg är för närvarande reg-
lerat genom bestämmelser i lagen den 14 juni 1907 om inskrivning av tomträtt
och vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt, lagen samma dag om inteck-
ning i tomträtt och vattenfallsrätt, förordningen den 13 april 1883 angä-
ende förlagsinteckning samt lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg.
Dessa bestämmelser innefatta bland annat att ärendena skola upptagas och
prövas av rätten, varvid är att märka att ärenden angående förlagsinteckning
handläggas allenast vid rådhusrätt och ärenden angående fartygsinteckning
allenast vid Stockholms rådhusrätt. Ärenden av nämnda slag må i stad upp-
tagas endast å måndag eller, om helgdag då inträffar, nästa söckendag därefter.
Tomträtts- och vattenfallsrättsärenden upptagas å landet såsom regel endast å
allmänna tingssammanträden; dock kunna dylika ärenden förekomma jämväl å
sådana tingssammanträden med tremansnämnd, som jämlikt lagen den 7 maj
1918 om särskilda tingssammanträden för handläggning av vissa mål och
ärenden kunna hållas i tingslag, där Kungl. Maj:t med hänsyn till ortsför-
hållandena så prövar nödigt.

Vid rätten antecknas ärendena i kronologisk följd i särskilda protokoll.
Förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter,
inteckningar och andra ärenden föreskriver bland annat förandet av ett tomt-
rättsprotokoll — vari även vattenfallsrättsärenden skola antecknas — samt
vad rådhusrätt angår ett protokoll över förlagsinteckningar och, vid Stockholms
rådhusrätt, därjämte ett protokoll över inteckningar i fartyg. Vad protokolle-
ringen skall omfatta i varje särskilt ärende är delvis reglerat genom lagbe-
stämmelser. Sålunda skall jämlikt 1 § lagen om inskrivning av tomträtt och

vattenfallsrätt m. m. i protokollet intagas den handling, vari rättigheten upplåtits — en föreskrift som har sina motsvarigheter i övriga inskrivningsförfattningar. Protokolleringens omfattning och beskaffenhet lär emellertid till stor del vara beroende på praxis. Protokollet återgiver ansökningen och det i anledning därav meddelade beslutet och innehåller merendels även en uppteckning av vissa fakta, som varit av betydelse för beslutet. I nyssnämnda förordning av år 1875 finnas vissa detaljföreskrifter rörande kantanteckningar.

Vid sidan av protokollen och i överensstämmelse med dessa föras särskilda böcker: tomträttsbok, vattenfallsrättsbok, bok över förlagsinteckningar samt inteckningsbok för fartyg. Dessa böckers anordning — som närmare fastslagits genom administrativa föreskrifter — är något växlande, vilket främst torde bero på den olika beskaffenheten av de särskilda slagen av ärenden. Samtliga böcker äro emellertid så inrättade, att de kunna tjäna som register till protokollen. Då böckerna endast återgiva vad som antecknats i protokollen, ha de icke något vitsord gentemot dessa. Beträffande tomträttsbok och vattenfallsrättsbok föreligger skyldighet för häradshövdingen eller, vad stad angår, inskrivningsdomaren, att utföra sådan granskning av införingarna som omförmäles i kungörelsen den 13 februari 1925 med vissa föreskrifter rörande utfärdande av gravationsbevis. Den som utfärdar gravationsbevis rörande tomträtt eller vattenfallsrätt är enligt samma kungörelse befriad från skyldigheten att genomgå tomträttsprotokollet, såvitt angår tiden före granskningens avslutande.

I fråga om det sätt, varpå inskrivningssökanden erhåller besked om rättens beslut, gäller att i varje ärende utfärdas särskilda expeditioner, vilka sökanden är skyldig att utlösa. Huvudexpeditionen utgöres av utdrag av protokollet. När inskrivning av tomträtt eller vattenfallsrätt beviljas, meddelas därjämte särskilt bevis (tomträttsbevis respektive vattenfallsrättsbevis). En annan expedition, som förekommer i alla ärenden utom förlagsinteckningsärenden, är en avskrift av den i boken gjorda införingen. Denna avskrift tecknas å tomträttsbeviset (vattenfallsrättsbeviset) eller, där sådant ej förekommer, å det i ärendet utfärdade protokollutdraget. En genomgående regel är slutligen att den handling, varå ansökningen grundas, skall förses med bevis om det meddelade beslutet.

Enligt bestämmelser i förutnämnda 1875 års förordning skola protokollen renoveras. Det renoverade exemplaret skall inom viss tid översändas till hovrätten för att därstädes förvaras. Detta exemplar ligger jämväl till grund för den av advokatfiskalen i hovrätten verkställda granskningen av handlingarnas stämpelbeläggning. Erforderliga uppgifter för stämpelns beräkning finnas antecknade å brädden till protokollet.

Det inskrivningssystem för vilket nu redogjorts är i det stora hela likartat med det, som tidigare tillämpats i ärenden angående lagfart eller inteckning i fast egendom, men skiljer sig väsentligt från det som numera förekommer i dessa ärenden. Enligt lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden skola ärenden angående lagfart å fång

till fast egendom och in-teckning i sådan egendom, så ock andra ärenden, vilka efter vad därom är föreskrivet skola antecknas i lagfarts- eller in-teckningsprotokollet, upptagas och behandlas av in-skrivningsdomaren i rättens ställe. Dylika in-skrivningsärenden må upptagas allenast å särskilda in-skrivningsdagar. Av kungörelsen den 18 november 1932 angående in-skrivningsdomare och in-skrivningsdagar framgår att in-skrivningsdag i rikets samtliga juris-diktionsområden hålles en gång i veckan. In-skrivningsdagen har förlagts till onsdagen, med undantag för vissa norrländska domsagor, där in-skrivningsdag i stället hålles på fredagen.

Genom berörda lagstiftning — in-skrivningsreformen — ha även vidtagits ändrade anordningar i avseende å protokollering, bokföring och expeditionssätt. Över ärendena föres ett särskilt diarium, den s. k. dagboken, varom närmare bestämmelser meddelats i kungörelsen den 18 november 1932 angående dagbok över in-skrivningsärenden. Beträffande återgivandet i protokollet av återopade handlingar har den förenklingen vidtagits, att de rättssökande själva få ingiva avskrifter, vilka kunna insättas i protokollet såsom bilagor. Med ändringarna i expeditionssättet har åsyftats, att jämväl själva protokolleringen skulle bliva enklare än vad tidigare varit fallet.

In-skrivningsreformen innefattade även möjlighet till protokollets borttagande och ersättande med s. k. aktsystem. Beträffande domsaga eller stad, där det med hänsyn till fastighetsförhållandena eller andra omständigheter prövas lämpligen kunna ske, äger nämligen Kungl. Maj:t, efter härads-hövdingens eller rådhusrättens hörande, förordna om in-rättande av akter för tillvaratagande av handlingar och utredning i in-skrivningsärenden. Akterna in-rättas antingen för de särskilda fastigheterna (realaktsystem) eller ock för de särskilda ärendena efter deras nummerföljd i dagboken (kronologiskt aktsystem). Vid aktsystem verkställes in-skrivningen i fastighetsboken utan för-medling av protokoll. Bifalles ej ansökningen, innefattar in-skrivningen allena-st att ansökningen avslagits eller förklarats vilande eller att ärendet uppskjutits; anteckning om skälen för beslutet upptages i akten. Förordnande om införande av aktsystem har hittills meddelats för städerna Stockholm, Malmö, Västerås och Eskilstuna samt ett tiotal domsagor.

Beträffande expeditionssättet medförde in-skrivningsreformen den förenklingen, att protokollsutdrag — bortsett från vissa ärenden angående uppvisande av in-teckningshandling — ej längre utfärdas annat än på särskild begäran. Jämväl de särskilda utdrag av fastighetsboken, som tidigare skolat utfärdas i varje ärende, äro numera borttagna. Om in-skrivningsdomarens beslut eller annan i in-skrivningsärende vidtagen åtgärd meddelas besked genom bevis, som tecknas å den till grund för ansökningen återopade handlingen. Innefattar beslutet att ansökan ej bifallits, skall sökanden eller hans ombud genast i rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet. Då lagfart beviljas, meddelas utöver beviset å handlingen ett särskilt lagfartsbevis.

I den mån aktsystem förekommer tillämpas även vid renovationen en i vissa hänseenden ny ordning. Vad i särskilda författningar finnes stadgat om in-sändande till hovrätt av lagfarts- och in-teckningsprotokoll äger här motsva-

rande tillämpning beträffande dagboken jämte handling, på grund av vilken lagfart eller inteckning sökts. Erforderliga uppgifter för stämpelns beräkning skola vid aktsystem antecknas i dagboken.

Slutligen torde här få nämnas, att det inskrivningsförfarande, som förekommer enligt lagen den 3 juni 1932 om inteckning i jordbruksinventarier, anordnats på ett sätt som nära ansluter sig till de regler nyss återgivits. En olikhet är att handlingar i ärenden enligt nämnda lag alltid sammanföras i akter och att sålunda något protokoll ej förekommer.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 februari 1935 har *Stockholms magistrat* hemställt om införande av lagbestämmelser av sådant innehåll, att tomträtts- och vattenfallsrättsärenden samt ärenden angående förlagsinteckning och inteckning i fartyg komme att behandlas i enahanda ordning som föreskrives i lagen med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden. Till stöd för denna hemställan har magistraten åberopat en av två ledamöter av inskrivningsavdelningen vid Stockholms rådhusrätt ingiven skrift av huvudsakligen följande innehåll:

Det ur principiell synpunkt oegentliga i att den nya lagstiftningen rörande inskrivningsväsendet ej ägde tillämpning å tomträttsärenden samt ärenden angående förlagsinteckning och inteckning i fartyg låge i alltför öppen dag för att behöva närmare framhållas. Emellertid förhölle det sig oemotsägligt så, att den rådande dualismen i sättet för behandlingen av å ena sidan fastighetsärenden och å andra sidan sådana ärenden som nyss nämnts även ur praktisk synpunkt medförde betydande olägenheter. På de två inskrivningsrotlar, som förestodes av de båda ledamöterna, handlades de inkommande ärendena icke, såsom praktiska skäl bjöde, på en och samma veckodag utan på två olika dagar. Under det att fastighetsärendena behandlades å inskrivningsdagen med tillämpning av den nya, smidiga och i alla avseenden ändamålsenliga inskrivningsmetoden och toge — bortsett från den kvinnliga arbetskraften — allenast vederbörande inskrivningsdomares arbete i anspråk, handlade rådhusrätten på måndagen ärenden rörande tomträtt, förlagsinteckning och inteckning i fartyg, varpå i fråga om dessa ärenden vidtoke den tidsödande proceduren med uppsättande av konceptprotokoll och protokollets utskrivande. Antalet ärenden, med vilka rådhusrätten sålunda hade att taga befattning, torde i genomsnitt uppgå till 70 varje föredragningsdag. Det måste på det kraftigaste framhållas, att arbetet med sistnämnda ärenden på ett högst olyckligt sätt så att säga skure sig med arbetet med ärendena från inskrivningsdagen. Dualismen föranledde en avsevärd och hindersam splittring i domstolens verksamhet och medförde icke någon som helst fördel för den rättssökande allmänheten. Då liknande erfarenheter säkerligen gjorts vid andra domstolar, som i större omfattning hade att handlägga tomträttsärenden och ärenden angående förlagsinteckning, och väl knappast något hållbart skäl kunde anföras för bibehållandet av den nuvarande ordningen i fråga om dessa slag av ärenden liksom ock beträffande ärenden angående fartygsinteckning, vore det synnerligen angeläget att ifrågakvarande inkonsekvens i lagstiftningen snarast möjligt undanröjdes.

Med anledning av nämnda hemställan har inom justitiedepartementet upprättats en promemoria med lagförslag avseende ändringar i lagen med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden, förordningen

angående förlagsinteckning och lagen om inteckning i fartyg ävensom i förordningen angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden samt i 85 § utsökningslagen. Dessa lagförslag innebära i stort sett att den förenkling av inskrivningsförfarandet, som genom 1932 års inskrivningsreform vidtagits beträffande ärenden angående lagfart samt ärenden angående inteckning i fast egendom, göres tillämplig jämväl beträffande tomt- och vattenfallsrättsärenden samt ärenden angående förlagsinteckning och inteckning i fartyg.

Över sagda promemoria med därvid fogade lagförslag ha efter remiss yttranden avgivits av hovrätterna och rådhusrätterna samt av domhavandena i Södra Roslags och i Flundre, Väne och Bjärke härads domsaga. Jämväl styrelsen för föreningen Sveriges häradshövdingar och styrelsen för föreningen Sveriges stadsdomare ha, sedan tillfälle därtill beretts, inkommit med utlåtanden.

Den föreslagna anordningen har härvid lämnats utan erinran eller i princip tillstyrkts av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna. För vissa detaljmärkningar och särskilda önskemål torde få redogöras i den följande framställningen.

**Departements-
chefen.**

Det torde få erinras, att i det sakkunnigbetänkande som ligger till grund för 1932 års inskrivningsreform i princip förordats, att de ändringar i inskrivningsförfarandet som föreslagits beträffande lagfarts- och inteckningsärendena — den ojämförligt viktigaste gruppen — skulle vidtagas även i avseende å övriga grupper av inskrivningsärenden. Att detta icke iakttagits vid inskrivningsreformens slutliga genomförande eller vid den revision av förlagsinteckningsförordningen, som under år 1932 kommit till stånd, läser icke bero på något avvisande av nämnda principiella uttalande. Förhållandet torde snarast ha sin förklaring däri, att man icke velat fördröja de då aktuella reformfrågornas lösning genom en jämförelsevis vittutseende lagrevision på områden, där en förenkling av inskrivningsförfarandet — med hänsyn till ärendenas relativa fåtalighet och deras obefintlighet vid flertalet domstolar — kunde synas i och för sig vara mindre angelägen. Något reellt skäl, varför tomt- och vattenfallsrättsärenden, förlagsinteckningar och fartygsinteckningar icke borde handläggas i de enklare former som gälla för lagfarter och fastighetsinteckningar, torde svårigen kunna påvisas.

Av utredningen framgår också att den olika behandlingen av de särskilda grupperna av inskrivningsärenden medför vissa praktiska olägenheter. Särskilt gäller detta vid Stockholms rådhusrätt, ett förhållande som väsentligen beror därpå att tomt- och vattenfallsrättsärendena där äro ovanligt talrika och att rådhusrätten utgör enda forum för fartygsinteckning. Men även vid andra rådhusrätter ha olägenheter yppat sig. Jämväl ur synpunkten av enhetlighet och formell reda i de särskilda inskrivningsförfattningarna måste en lagändring anses önskvärd. Icke blott för de myndigheter som handlägga inskrivningsärenden utan även för allmänheten torde den oförmådan i behandlingen i inskrivningsärendenas behandling te sig mindre ändamålsenlig.

Beträffande det lagtekniska genomförandet av den åsyftade förenklingen synes anledning föreligga att göra viss skillnad mellan tomträtts- och vattenfallsrättsärenden, å ena, samt ärenden angående förlagsinteckning och fartygsinteckning, å andra sidan. Lagarna om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt m. m. samt om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt tillhöra jordabalkens område. Det torde få antagas att vid den revision av jordabalken, varom utredning numera pågår, lagstiftningen rörande tomträtt och vattenfallsrätt kommer att bliva föremål för bearbetning och att dessa institut komma att närmare sammanföras med lagfarts- och inteckningsinstitutet, därvid troligen reglerna om själva inskrivningsförfarandet till stor del bliva gemensamma för samtliga institut. Vid sådant förhållande lärer det vara motiverat, att ifrågavarande omläggning av förfarandet genomföres i enahanda ordning som tillämpats vid 1932 års inskrivningsreform eller sålunda genom en lag av provisorisk karaktär. Härvidlag synes emellertid målet lättast kunna nå därigenom, att inskrivningslagen utvidgas till att omfatta även tomträtts- och vattenfallsrättsärenden. Vad åter angår förlagsinteckningar och fartygsinteckningar ställa sig förhållandena annorlunda. En omläggning av inskrivningsförfarandet synes för dessa instituts vidkommande påkalla en formlig revidering av bestämmelserna i förlagsinteckningsförordningen och fartygsinteckningslagen. Av reformen torde slutligen föranledas vissa ändringar i 1875 års förordning angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden ävensom viss formell jämkning av 85 § utsökningslagen och 21 § konkurslagen.

Enligt ovan angivna grunder ha i huvudsaklig överensstämmelse med de remitterade lagförslagen inom justitiedepartementet upprättats förslag till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden, lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning, lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg, lag om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden, lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen samt lag om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen*. Om den närmare innebörden och utformningen av dessa lagförslag torde följande få nämnas.

Förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden.

Den föreslagna ändringen i 1 § innebär att inskrivningslagen göres tillämplig jämväl på tomträtts- och vattenfallsrättsärenden. Dessa ärenden skola sålunda handläggas av inskrivningsdomaren samt upptagas å inskrivningsdagarna. Ärendena skola antecknas i dagbok. Skyldighet ålägges de rättsökande att ingiva avskrifter av den till grund för ansökningsåberopade handlingen. Vidare öppnas möjlighet till tomträttsprotokollets borttagande och ersättande med aktsystem under samma förutsättningar som gälla för lag-

farts- och inteckningsärenden. Beslutet skall expedieras genom bevis å förededd handling. Om ansökningen ej bifallits, skall sökanden eller hans ombud genast i rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet.

Genomförandet av dessa anordningar beträffande tomträtts- och vattenfallsrättsärenden har föranlett vissa formella jämkningar i 7, 9, 15 och 17 §§. Delvis bero dessa jämkningar därpå, att i tomträtts- eller vattenfallsrättsärende inskrivningen ej verkställes i fastighetsboken utan i tomträtts- respektive vattenfallsrättsboken.

I likhet med vad som iakttagits vid genomförandet av 1932 års inskrivningsreform har i övergångsbestämmelsen synts böra upptagas en allmän föreskrift därom, att de i lag eller författning meddelade stadganden som ersatts genom bestämmelser i förevarande lag skola upphävas. Efter samma förebild ha vidare de i tomträttslagarna förekommande bestämmelser, enligt vilka ärendena skola upptagas å viss rättegångsdag respektive å lagtima ting, ansetts böra upphävas. För borttagandet av skyldigheten att utfärda särskild avskrift av tomträtts- och vattenfallsrättsboken ha likaledes 16 § sista stycket lagen om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt m. m. samt 22 § sista stycket lagen om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt funnits böra upphävas. Vad slutligen angår avskaffandet av skyldigheten att utlösa protokollsutdrag, lär denna förenkling böra genomföras genom ändringar i expeditionslösenförordningen.

Förslaget till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 angående förlagsinteckning.

Med hänsyn till den nära överensstämmelse som i materiellrättsligt avseende redan förefinnes mellan förlagsinteckning och inteckning i jordbruksinventarier, torde det ur synpunkten av likformighet vara önskvärt, att de nya regler, vilka föranledas av ifrågavarande omläggning av inskrivningsförfarandet, utformas i nära anslutning till motsvarande bestämmelser i lagen om inteckning i jordbruksinventarier. Detta skulle innebära att protokollet över förlagsinteckningar borttoges och ersattes med aktsystem. Mot en sådan förenkling synas några allvarligare betänkligheter icke behöva resas. Då ifrågavarande ärenden uteslutande handläggas vid rådhusrätterna, lära personalförhållandena knappast erbjuda någon svårighet för aktsystemets genomförande. Något hinder synes ej heller möta med hänsyn till förlagsinteckningsböckernas anordning. Väl har i kungörelsen den 22 juni 1932 med föreskrifter angående tillämpningen av förlagsinteckningsförordningen lämnats tillstånd för rådhusrätt, där bok över förlagsinteckningar redan tidigare funnits upplagd i huvudsaklig överensstämmelse med det vid kungörelsen fogade formuläret, att fortfarande använda sådan bok. Emellertid saknas anledning antaga, att de mindre avvikelser som sålunda kunna tänkas förekomma skola i nämnvärd mån inverka på möjligheten att i böckerna med vederbörlig fullständighet och tillförlitlighet återgiva innehållet i ansökningarna och inskrivningsdomarens beslut. Slutligen torde få erinras att ifrågavarande ärenden i allmänhet torde ställa mindre krav på uppteckning av utredningsmaterial än vad fallet är med inteckningsärenden rörande fast egendom.

Dessa synpunkter, vilka återgivits i den remitterade promemorian, ha i de flesta yttranden lämnats utan erinran. Ett tiotal rådhusrätter ha dock velat bibehålla protokollet över förlagsinteckningar. Av dessa rådhusrätter ha några ansett att inskrivningsmyndigheten borde erhålla fri valrätt mellan protokollssystem och aktsystem, andra däremot att inrättande av akter borde göras beroende av Kungl. Maj:ts förordnande från fall till fall. Såsom skäl för sistnämnda ståndpunkt har framhållits att likformighetens krav bleve bättre tillgodosedda, om ärenden angående förlagsinteckning i förevarande hänseende likställdes med inskrivningsärenden rörande fast egendom. Att tillämpa samma regler som gälla beträffande inteckning i jordbruksinventarier syntes icke påkallat, då dylika inteckningsärenden vore sällsynta i städerna.

Vad sålunda invänts har icke synts böra föranleda avvikelse från den i promemorian intagna ståndpunkten. Med stöd av den erfarenhet som hittills vunnits vid tillämpning av aktsystem torde kunna förutses att detta system blir allt vanligare även såvitt angår inskrivningsärenden rörande fast egendom.

Beträffande de särskilda paragrafer i förlagsinteckningsförordningen, vari ändringar nu föreslås, må följande nämnas. Ändringen i 2 § innebär att ifrågavarande ärenden ej längre skola upptagas av rätten utan av inskrivningsdomaren. Någon ändring göres ej i principen att förlagsinteckningsärenden uteslutande skola handläggas av städernas inskrivningsmyndigheter. Den jämkning som vidtagits i 3 § är föranledd av ärendenas överflyttande från rätten till inskrivningsdomaren. Uteslutandet av 4 § första stycket beror dels på ärendenas överflyttande, dels på protokollets avskaffande. Sista stycket i samma paragraf ersättes av den nya bestämmelse som införts i 12 § tredje stycket. I 8 a § och 9 § ha vidtagits ändringar, varigenom dessa paragrafer bragts till överensstämmelse med 7 a § och 8 § i lagen om inteckning i jordbruksinventarier. Bestämmelsen i 12 § har upphävts såsom följd av ärendenas överflyttande till inskrivningsdomaren. I stället ha i samma paragraf införts regler, som motsvara 11 och 12 §§ lagen om inteckning i jordbruksinventarier. Till 13 § har fogats ett nytt stycke av innehåll att klagan över inskrivningsdomarens beslut må föras hos hovrätten. Dessutom har paragrafens innehåll i övrigt, liksom ock 14 §, undergått formell jämkning.

Lagen om inteckning i jordbruksinventarier innehåller ej särskilda stadganden om dagboksföring, skyldighet för de rättssökande att ingiva avskrifter, aktsystemets närmare utformning och sättet för renovation. Dessa frågor äro emellertid reglerade i de tillämpningsföreskrifter som ansluta sig till lagen. Då det torde vara lämpligt att följa samma system även beträffande förlagsinteckning, förutsattes sålunda att kungörelsen den 22 juni 1932 med föreskrifter angående tillämpningen av förordningen angående förlagsinteckning kompletteras med bestämmelser i hithörande ämnen.

I fråga om renovationen ha Svea hovrätt och två rådhusrätter framhållit att densamma — för vinnande av säkrare kontroll över stämpeluppbörden och bättre skydd mot brandrisk — borde avse icke blott dagboken utan även fordringshandlingen. Detta önskemål, som lär vara förtjänt av att vinna beaktande, torde få uppmärksammas vid omarbetningen av tillämpningsföreskrif-

terna. Därvid torde även böra övervägas, huruvida — på sätt Svea hovrätt hemställt — renovationsskyldigheten i ärenden angående inteckning i jordbruksinventarier bör i motsvarande mån utvidgas.

Förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg.

Förslaget innebär att ärenden angående inteckning i fartyg skola överflyttas från rätten till inskrivningsdomaren och att protokollföringen i dessa ärenden skall ersättas med aktsystem. Genomförandet av dessa principer har föranlett formella jämkningar i åtskilliga paragrafer. För flertalet av dessa torde särskild redogörelse ej behöva lämnas.

Beträffande stadgandet i 3 § första stycket torde få nämnas att i Stockholm finnas fyra inskrivningsdomare, av vilka tre tjänstgöra envar för visst distrikt av staden och den fjärde (registratorn) handlägger ärenden angående uppvisning av skuldebrev för inteckningsåtgärd av annan domstol eller inskrivningsdomare å annan ort. I Kungl. Maj:ts brev till överståthållarämbetet den 29 december 1933, varigenom nämnda arbetsfördelning blivit bestämd, har tillika föreskrivits att inskrivningsdomaren i första distriktet skall vara föredragande i ärenden angående inteckning i fartyg. Genomföres den nu ifrågasatta lagändringen, torde Kungl. Maj:t med stöd av 5 § inskrivningslagen böra efter framställning avgöra vilken inskrivningsdomare vid Stockholms rådhusrätt skall handlägga ärendena i fråga. Lagändringen torde även föranleda vissa jämkningar i rådhusrättens arbetsordning.

Av formella skäl har till 3 § fogats ett nytt stycke av innehåll att särskild inteckningsbok skall föras över inteckningar i fartyg. Denna bestämmelse ersätter de nuvarande föreskrifterna i 31 § första och andra styckena. Det har icke syntts erforderligt att bibehålla den summariska beskrivning på bokens uppställning och innehåll som innefattas i dessa lagrum. Den nuvarande inteckningsboken för fartyg torde emellertid alltjämt böra föras i överensstämmelse med de regler som tidigare meddelats i administrativ ordning, dock med de smärre modifikationerna häri som betingas av aktsystemets införande.

Bestämmelserna i 17 a § ha syntts böra ändras till närmare överensstämmelse med motsvarande regler i lagen om inteckning i jordbruksinventarier.

I fråga om aktsystemet har i 31 § upptagits den allmänna bestämmelsen att handlingar i inteckningsärenden skola sammanföras i akter. Vidare ha i samma paragraf införts regler motsvarande dem vilka förekomma i 14 § och 15 § första stycket inskrivningslagen. Däremot förutsattes att bestämmelser rörande dagbok, skyldighet för de rättssökande att ingiva avskrifter, akternas inrättande enligt s. k. realaktsystem samt renovation skola meddelas i administrativ ordning.

I 32 § har den nuvarande bestämmelsen om avskrift av inteckningsboken uteslutits. Då i lagen torde böra upptagas ett stadgande motsvarande 9 § andra stycket inskrivningslagen, har detsamma syntts kunna införas i 32 §.

De föreslagna bestämmelserna i 33 och 34 §§ motsvara stadganden i inskrivningslagen och lagen om inteckning i jordbruksinventarier.

Slutligen har i en ny paragraf, betecknad 40 §, intagits stadgande att närmare föreskrifter om inteckningsboken samt angående tillämpningen i övrigt av lagen meddelas av Konungen.

Förslaget till lag om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden.

Såsom redan nämnts är det avsett, att protokoll ej längre skall föras i ärenden angående förlagsinteckning och fartygsinteckning. I följd härav lära 1 § tredje och fjärde styckena i den s. k. småprotokollsförordningen böra upphävas. Det har emellertid syntts lämpligt att i detta sammanhang företaga sådan revision av förordningens bestämmelser i övrigt, att förordningens lydelse kommer att motsvara det förändrade sakläge, som inträtt genom vissa ärendens överflyttande från rätten till inskrivningsdomaren och genom införandet av möjligheten till protokollets ersättande med aktsystem. På grund härav har i 1 § det nuvarande första stycket uppdelats på två särskilda stycken. I det ena av dessa uppräknas de protokoll, vilka — såvida ej aktsystem införts — skola föras av inskrivningsdomaren. I det andra stycket uppräknas åter de småprotokoll, vilka alltjämt skola föras vid rätten.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 februari 1934 har *styrelsen för föreningen Sveriges häradshövdingar* — enligt av föreningen erhållet uppdrag — framhållit att, sedan lagfarts- och inteckningsärendena överflyttats från rätten till inskrivningsdomaren, nya bestämmelser syntes erforderliga beträffande tiden för insändande av renoverade exemplar av protokollen eller av dagboken jämte bilagor till hovrätten. Styrelsen har i sådant avseende föreslagit, att insändandet skulle ske halvårsvis, inom tre månader från utgången av varje halvår.

Med anledning härav har den nuvarande bestämmelsen i 2 §, enligt vilken renovation av småprotokoll å landet skall ombesörjas av den som hållit ting eller tingssammanträde, vid vilket sådant protokoll förts, inom tre månader från tingets avslutande, syntts böra undergå jämkning, såvitt angår de protokoll vilka skola föras av inskrivningsdomaren. Tiden för renovationens insändande har sålunda blivit bestämd i överensstämmelse med nyssnämnda yrkande. Därvid har tillika den ändringen syntts kunna vidtagas, att ansvaret för renovationens insändande skall åvila, icke de tjänstemän som hållit de särskilda inskrivningsdagarna, utan domaren. Beträffande städerna, där i allmänhet en och samma tjänsteman under längre sammanhängande tid fungerar såsom inskrivningsdomare, har däremot ansvaret för ifrågavarande renovation ansetts böra läggas å inskrivningsdomaren. — Sista punkten i första stycket har undergått en redaktionell jämkning.

Det torde här få nämnas att *Svea hovrätt* i sitt utlåtande över den remitterade promemorian på anförda grunder framställt yrkande om renovations tidens förkortande så till vida, att å landet samtliga småprotokoll skulle insändas till hovrätten kvartalsvis, inom sex veckor efter kvartalets utgång. Ett förslag avseende dylik förkortning av renovationstiden har jämväl ut-

arbetats inom justitiedepartementet och för yttrande remitterats till hovrätterna och styrelsen för föreningen Sveriges häradshövdingar. Emellertid har detta förslag enligt de avgivna yttrandena visat sig vara föremål för delade meningar. Med hänsyn härtill och då frågan om förkortning av renovationstiden ej synes stå i något nödvändigt samband med den avsedda förenklingen av inskrivningsförfarandet för ifrågakomna grupper av ärenden, har nämnda fråga icke synts böra upptagas i detta sammanhang. Av liknande anledning ha vissa andra av hovrätten berörda spörsmål rörande renovationen ansetts böra anstå till dess frågan om en allmän reform av renovationsbestämmelserna lämpligen kan komma under omprövning.

Övriga lagförslag.

Dessa förslag innebära allenast formella jämkningar.

Genomförandet av den omläggning som nu föreslagits förutsätter givetvis ändringar jämväl i stämpelförordningen och expeditionslösenförordningen. De expeditionsavgifter som för närvarande erläggas för utdrag av protokoll och avskrift av införing i bok torde böra överflyttas till det å handlingen tecknade beviset.»

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Torsten Stjernberg.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden.

Häri genom förordnas, att 1, 7, 9, 15 och 17 §§ lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Ärenden angående lagfart å fång till fast egendom och inteckning i sådan egendom samt inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt och fång till sådan rätt ävensom inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt, så ock andra ärenden vilka efter vad därom är föreskrivet skola antecknas i lagfarts-, intecknings- eller tomträttsprotokollet (inskrivningsärenden), skola upptagas och behandlas av inskrivningsdomaren i rättens ställe; och skall vad i lag eller författning finnes stadgat i avseende å rätten eller domaren härefter lämpas.

7 §.

Då ansökan göres om lagfart eller inteckning i fast egendom eller om inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt eller fång till sådan rätt eller ock om inteckning i tomträtt eller vattenfallsrätt, skall den till grund för ansökningen åberopade handlingen vara åtföljd av två till riktigheten styrkta avskrifter. Äro ej avskrifter ingivna, besörje inskrivningsdomaren mot stadgad avgift handlingens avskrivande.

9 §.

Om inskrivningsdomarens beslut eller annan i inskrivningsärende vidtagen åtgärd meddelas besked genom bevis, som tecknas å den till grund för ansökningen åberopade handlingen. Beviset skall innehålla uppgift å det rum i fastighets-, tomträtts- eller vattenfallsrättsboken, vari inskrivningen verkställdes.

Innefattar beslutet — — — för beslutet.

Då lagfart eller inskrivning av tomträtt, vattenfallsrätt eller fång till sådan rätt beviljas, meddelas tillika särskilt bevis enligt vad därom är stadgat.

15 §.

Bifalles ansökan i inskrivningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i fastighets-, tomträtts- eller vattenfallsrättsboken. Bifalles ej ansökningen, skall i boken ske inskrivning, innefattande allenast att ansökningen

avslagits eller förklarats vilande eller att ärendet uppskjutits; anteckning om skälen för beslutet upptages i akten.

Sker anmälan om förhållande, som efter vad i lag eller författning är stadgat skall antecknas i lagfarts-, in-tecknings- eller tomträttsprotokollet, varde inskrivning därom gjord i boken.

17 §.

Vad i särskilda författningar finnes stadgat om insändande till hovrätt av lagfarts-, in-tecknings- och tomträttsprotokoll skall äga motsvarande tillämpning i fråga om dagboken jämte handling varom i 7 § är sagt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Genom denna lag upphävas 15 § och 16 § sista stycket lagen den 14 juni 1907 om inskrivning av tomträtt och vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt ävensom 21 § och 22 § sista stycket lagen samma dag om in-teckning i tomträtt och vattenfallsrätt liksom ock de eljest i lag eller författning meddelade stadganden, som ersatts genom bestämmelser i denna lag.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1)
angående förlagsin-teckning.

Härigenom förordnas, att 2, 3, 4, 8 a, 9, 12, 13 och 14 §§ förordningen den 13 april 1883 angående förlagsin-teckning¹ skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Ärende angående förlagsin-teckning upptages, då rörelsen drives i stad där rådstuvurätt finnes, av inskrivningsdomaren därstädes och, då rörelsen drives å landet eller i stad som i judiciellt avseende är förenad med landsbygd, av inskrivningsdomaren i den stad där länsstyrelsen har sitt säte.

3 §.

Då förlagsin-teckning sökes, skall den handling på grund varav in-teckning åskas ingivas i huvudskrift samt vara åtföljd dels av intyg av magistrat eller landsfiskal, att förlagstagaren utövar den uppgivna rörelsen samt att denna är av den art och drives i den omfattning som i 1 § sägs, dels ock, där enligt särskilda författningar anmälan hos ämbetsmyndighet eller tillstånd av sådan

¹ Senaste lydelse av 3, 4, 9, 13 och 14 §§ se SFS 1932:172; 8 a § tillagd se SFS 1934:258.

myndighet fordras för rörelsens drivande, av bevis att anmälan skett eller tillstånd meddelats.

4 §.

Är utfästelsen ej så upprättad som i 1 § sägs, eller har sökanden ej iakttagit vad enligt 3 § åligger honom, varde ansökningen avslagen.

8 a §.

Vill någon att i den bok varom förmåles i 12 § skall antecknas att han innehar inteckningshandling, uppvis handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och göra denne i boken anteckning om innehavet samt åteckne handlingen bevis om åtgärden.

Uppvisande varom nu är sagt må ock ske inför annan inskrivningsdomare vid rådstuvurätt. Denne skall, då sådant sker, å handlingen teckna bevis om uppvisandet och ändamålet därmed ävensom därom utfärda särskilt bevis; sedan ingive inteckningshavaren för anteckningens verkställande sistnämnda bevis till den inskrivningsdomare som i första stycket avses.

9 §.

Vill någon låta förlagsinteckning helt eller för visst belopp dödas eller låta inteckning under annan nedsättas, skall inteckningshandlingen i huvudskrift uppvisas för inskrivningsdomaren.

Inteckning må ej sättas efter annan, med mindre den tillika sättes att gälla efter den eller de inteckningar, vilka äga lika eller bättre rätt än denna.

12 §.

Ärende angående förlagsinteckning må upptagas allenast å inskrivningsdag.

Bifalles ansökan i inteckningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i en särskild för ändamålet inrättad bok. Bifalles ej ansökningen, skall i boken ske inskrivning, innefattande allenast att ansökningen avslagits eller att ärendet uppskjutits.

Bevis om inskrivningen skall tecknas å den i ärendet företedda handlingen. Har ansökan ej bifallits, skola i beviset upptagas jämväl skälen därför.

Handlingar i inteckningsärenden skola sammanföras i akter.

13 §.

Över inskrivningsdomarens beslut enligt denna lag må klagan föras hos hovrätten.

Har beslut varigenom ansökan om förlagsinteckning helt eller delvis avslagits blivit till följd av besvär ändrat, vare sökanden pliktig att inom tre månader från det utslaget om ändringen vunnit laga kraft förete detsamma hos inskrivningsdomaren, vid äventyr att i annat fall den inteckning, som på grund av utslaget beviljas, gäller såsom vore den sökt först å den dag utslaget företes för inskrivningsdomaren.

14 §.

Närmare föreskrifter om boken över förlagsinteckningar samt angående tillämpningen i övrigt av vad om förlagsinteckning är stadgat meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg.

Härigenom förordnas, att 3, 4, 7, 8, 10—12, 17 a, 18, 19 samt 29—35 §§ lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, samt att i lagen skall införas en ny paragraf, betecknad 40 §, av nedan angivna lydelse:

3 §.

Ärenden angående inteckning i fartyg upptagas av den inskrivningsdomare vid Stockholms rådstuvurätt som därtill är satt.

Över inteckningar i fartyg skall föras särskild inteckningsbok.

4 §.

Då inteckning sökes, skall fordringshandlingen i huvudskrift ingivas till inskrivningsdomaren.

Första gången — — — särskilt stadgat.

7 §.

Sökes inteckning och är ej ansökningen grundad på medgivande av den som, enligt vad fartygsregistret utvisar, byggt fartyget, skall i ärendet styrkas, att från honom äganderätten övergått till den som medgivit inteckningen. Vad sålunda är stadgat äge dock ej tillämpning, där fartyget varit i utländsk ägo eller blivit i registret infört före den 1 januari 1902, utan skall i ty fall, så framt ej eljest laga hinder möter, inteckning beviljas, där den som medgivit inteckningen antingen blivit vid fartygets införande i registret antecknad såsom ägare eller bevisligen härleder sin rätt från den först inskrivne ägaren.

Har fartyget — — — hinder möter.

Ej må — — — till fartyg.

¹ Senaste lydelse av 4 § se SFS 1920:186, av 10 och 29 §§ se SFS 1921:242, av 31 § se SFS 1933:257 och av 33 § se SFS 1931:88; 17 a § tillagd se SFS 1934:257.

8 §.

Varde inför inskrivningsdomaren upplyst, att klander å den av sökanden uppgivne fartygsägarens åtkomst blivit vid domstol anhängiggjort, och visas ej att det klander är genom laga kraft ägande beslut ogillat, varde ansökningen avslagen.

10 §.

Är, när — — — ansökningen avslås.

Är på grund av ansökning som nu sagts inteckning meddelad, vare den utan verkan; och varde, när förhållandet styrkes, anteckning därom gjord i inteckningsboken.

11 §.

Finnes ej ansökan om inteckning böra genast avslås, anskaffe inskrivningsdomaren, innan yttrande över ansökningen meddelas, från den myndighet som förer fartygsregistret avskrift av vad däri finnes infört om det fartyg ansökningen avser.

12 §.

Då inteckning blivit beviljad, teckne inskrivningsdomaren bevis därom å fordringshandlingen.

17 a §.

Vill någon att i inteckningsboken skall antecknas att han innehar inteckningshandling, uppvis handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och göre denne i boken anteckning om innehavet samt åteckne handlingen bevis om åtgärden.

Uppvisande varom nu är sagt må ock ske inför annan inskrivningsdomare. Denne skall, då sådant sker, å handlingen teckna bevis om uppvisandet och ändamålet därmed ävensom därom utfärda särskilt bevis; sedan ingive inteckningshavaren för anteckningens verkställande sistnämnda bevis till den inskrivningsdomare som i första stycket avses.

18 §.

Vill någon låta inteckning helt och hållet eller för visst belopp dödas, uppvis fordringshandlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och varde bevis om dödandet tecknat å handlingen.

Vill någon — — — är sagt.

19 §.

Är helt fartyg sålt efter utmätning eller eljest i den ordning som om utmätt fartyg finnes stadgad, vare, sedan köpeskillingen blivit emellan borgevärerna fördelad, inteckning för fordran, som antingen alldeles icke eller endast till någon del kunnat av köpeskillingen gäldas, utan verkan. Sådan inteckning varde, ändå att inteckningshandlingen ej i huvudskrift företes, dödad, där ny ägare av fartyget eller lott däri, sedan försäljningen vunnit laga kraft, det äskar och till inskrivningsdomaren ingiver bevis om de inteckningar, som vid fartygets försäljning däri funnos, så ock handling, som visar köpe-

skillingens fördelning, samt intyg att fördelningen blivit godkänd eller vunnit laga kraft.

29 §.

Då utmätning skett av fartyg, som blivit i fartygsregistret infört, eller jämlikt 71 § konkurslagen äskats att in-tecknat fartyg må utmätningssvis säljas, skall, sedan i enlighet med 85 § utsökningslagen bevis härom inkommit till inskrivningsdomaren, å nästa inskrivningsdag göras anteckning om förhållandet i in-teckningsboken. Visas att utmätningen upphävts eller att frågan om fartygets försäljning eljest förfallit, varde ock sådant i boken antecknat.

Har vid försäljning av fartyg i den ordning utsökningslagen bestämmer fordran, som är i fartyget in-tecknad, kunnat till fullo gäldas av köpeskillingen, skall anmärkning därom göras i in-teckningsboken, där ny ägare, sedan försäljningen vunnit laga kraft, det äskar och till inskrivningsdomaren ingiver bevis om de in-teckningar som vid fartygets försäljning däri funnos, så ock handling, som visar köpeskillingens fördelning, samt intyg att fördelningen blivit godkänd eller vunnit laga kraft.

30 §.

Inkommer till inskrivningsdomaren handling, som utvisar att fartyg i den ordning sjölagen stadgar förklarats icke vara iståndsättligt, och är fartyget för gäld in-tecknat, skall å nästa inskrivningsdag göras anteckning om förhållandet i in-teckningsboken.

31 §.

Handlingar i in-teckningsärenden skola sammanföras i akter.

Har i in-teckningsärende sökanden eller annan lämnat uppgift eller avgivit förklaring av betydelse för ärendets prövning, eller har särskild utredning i ärendet funnits nödig, skall vad därutinnan antecknats upptagas i akten och bestyrkas av inskrivningsdomaren.

Bifalles ansökan i in-teckningsärende, varde i enlighet därmed inskrivning gjord i in-teckningsboken. Bifalles ej ansökningen, skall i in-teckningsboken ske inskrivning, innefattande allenast att ansökningen avslagits eller att ärendet uppskjutits; anteckning om skälen för beslutet upptagas i akten.

32 §.

Innefattar inskrivningsdomarens beslut att ansökan ej bifallits, skall sökanden eller hans ombud genast i rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet.

33 §.

Ärende angående in-teckning i fartyg må upptagas allenast å inskrivningsdag.

34 §.

Över inskrivningsdomarens beslut enligt denna lag må klagan föras hos hovrätten.

35 §.

Har beslut, varigenom ansökan om intecknings beviljande helt och hållet eller till någon del avslagits, blivit till följd av besvär ändrat, vare sökanden pliktig att inom tre månader från det utslaget om ändringen vunnit laga kraft förete detsamma hos inskrivningsdomaren, vid äventyr att i annat fall den inteckning, som på grund av utslaget beviljas, gäller så som vore den sökt först å den dag utslaget företes för inskrivningsdomaren.

40 §.

Närmare föreskrifter om inteckningsboken samt angående tillämpningen i övrigt av denna lag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden.

Häriigenom förordnas, att 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Där ej förordnande meddelats om inrättande av akter för tillvaratagande av handlingar och utredning i inskrivningsärenden, skall av inskrivningsdomaren föras följande protokoll, nämligen: ett över lagfarter å fång till fast egendom (lagfartsprotokoll); ett över inteckningar i sådan egendom (inteckningsprotokoll); ävensom ett över inskrivningar av tomträtt samt av fång till sådan rätt, inteckningar i tomträtt, inskrivningar av vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt, så ock över inteckningar i vattenfallsrätt (tomträttsprotokoll).

Över följande ärenden skola vid underrätt föras särskilda protokoll, nämligen: ett över ärenden angående förmynderskap och godmanskap (förmynderskapsprotokoll); ett över äktenskapsförord (äktenskapsförordsprotokoll); samt ett över bouppteckningar, testamenten som vid domstolen bevakas, åtgärder som avses i 9 kap. lagen om arv och 8 kap. lagen om testamente, förordnande eller entledigande av god man, varom förmäles i lagen om allmänna arvsfonden, samt avhandlingar om lösöre köp (bouppteckningsprotokoll).

För varje — — — den döde.

Har någotdera — — — protokollet anmärkt.

¹ Senaste lydelse av 1 § se SFS 1933:328 och av 2 § se SFS 1924:334.

2 §.

De i 1 § första stycket nämnda protokoll skola insändas till hovrätten, å landet av domaren för varje halvår inom tre månader efter utgången därav, och i stad av inskrivningsdomaren för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. Protokoll varom förmäles i 1 § andra stycket skola insändas till hovrätten, å landet av den som hållit tingssammanträde vid vilket sådant protokoll förts inom tre månader från tingets avslutande, och i stad av rådstuvurätten för varje månad inom utgången av nästa månad därefter. I det exemplar av förmynderskapsprotokollet som insändes till hovrätten skola endast införas ärenden som angå inskrivning av förmynderskap eller godmanskap, anteckning att förmynderskap innehaves av den, som på grund av lag är förmyndare, eller förordnande eller entledigande av förmyndare eller god man, samt ärenden vilka röra tillstånd till åtgärd beträffande fast egendom.

Försummas skyldigheten — — — föreläggandet fortfarande.

Är i — — — är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen.

Häri genom förordnas, att 85 § utsökningslagen¹ skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

85 §.

Då fast — — — det tillkänna.

Då fast — — — utmätningen skett.

Utmättes fartyg som blivit i fartygsregistret infört, åligger utmätningsmannen att ofördröjligen till den myndighet, som handlägger ärenden angående inteckning i fartyg, insända bevis om utmätningen med angivande av fartygets registreringsnummer. Sker utmätning av fartygslott, insände utmätningsmannen ofördröjligen bevis därom till den myndighet som förer fartygsregistret; och varde i det bevis intagna de uppgifter, som för fartygets säkra urskiljande erfordras.

Myndighet, vilken — — — är sagt.

Sker utmätning — — — till kommerskollegium.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

¹ Senaste lydelse se SFS 1921:301.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen.

Härigenom förordnas, att 21 § konkurslagen skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

21 §.

Konkursdomaren skall — — — i konkurs.

Avträdes ämbets- eller — — — närmaste förman.

Utvisar den i anledning av konkursen upprättade bouppteckningen att fast egendom finnes i boet, skall så snart ske kan å inskrivningsdag om konkursen göras anteckning i in-teckningsprotokollet samt i in-tecknings- eller fastighetsboken. Ligger egendomen inom annan rätts domvärjo, skall för verkställande av sådan anteckning konkursdomaren ofördröjligen till inskrivningsdomaren i den ort där egendomen ligger insända bevis om konkursen jämte utdrag ur bouppteckningen. Hör till boet fartyg som blivit infört i fartygsregistret, skall anmälan om konkursen med angivande av fartygets registreringsnummer ofördröjligen göras till den myndighet som handlägger ärenden angående in-teckning i fartyg; och varde å den inskrivningsdag, då det först kan ske, anteckning om konkursen gjord i in-teckningsboken för fartyg. Hör till boet lott i fartyg, skall anmälan om konkursen ofördröjligen avsändas till den myndighet som för fartygsregistret; och varde i anmälningen intagna de uppgifter som erfordras för fartygets säkra urskiljande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1936.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 31 januari 1936.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet APPELBERG,
regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GEIJER,
BAGGE.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 6 december 1935, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden, lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning, lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg, lag om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden, lag om ändrad lydelse av 85 § utskrivningslagen samt lag om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av hovrättsassessorn Einar Anderberg.

Lagrådet fann förslagen föranleda följande erinringar.

Förslaget till lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning.

Med de föreslagna ändringarna i förordningen angående förlagsinteckning avses att beträffande inskrivning av förlagsinteckningsärenden genomföra en liknande anordning som den vilken genom 1932 års inskrivningsreform kom till stånd i fråga om lagfarter och inteckningar i fast egendom. I huvudsak följer också förevarande förslag den för reformen grundläggande lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden. Från inskrivningslagen avviker emellertid förslaget i vissa detaljfrågor, varutinnan detsamma i stället efterbildar den nyssnämnda lag utfärdade lagen om inteckning i jordbruksinventarier. De frågor varå nu syftas gälla dels bestämmelsen i 9 § inskrivningslagen att, om inskrivningsdomarens beslut

innefattar att ansökan ej bifallits, sökanden eller hans ombud genast skall i rekommenderat brev underrättas om beslutet, dels bestämmelsen i 15 § samma lag att, om ansökan ej bifalles, anteckning om skälen för beslutet upptages i akten och dels bestämmelsen i 16 § att, då inteckningshandling uppvisas för åtgärd av annan inskrivningsdomare, anteckning därom skall göras i särskilt protokoll över sådana ärenden. Då det för lättnad i myndigheternas arbete och till förekommande av misstag måste anses önskligt att i största möjliga utsträckning reglerna rörande förfarandet i de särskilda slagen av inskrivningsärenden göras likformiga, hemställer lagrådet att det måtte tagas i övervägande, huruvida icke förfarandet i förlagsinteckningsärenden bör anordnas i närmare överensstämmelse med vad som gäller enligt inskrivningslagen, den praktiskt viktigaste av ifrågavarande lagar.

I förevarande förslag upptagas icke några allmänna regler motsvarande de som i inskrivningslagen 1 § och 12 § andra stycket givas för de fall då i lag eller författning finnes stadgat om rättens eller domarens behandling av inskrivningsärenden eller om protokoll i sådana ärenden. Det bör då tillses att ändring sker i sådana lagstadganden som icke äro förenliga med bestämmelserna i förslaget. Härutinnan vill lagrådet anmärka att ändring synes behöfelig i 9 § lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m.

Förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg.

Under åberopande av vad vid förslaget om ändring i förordningen angående förlagsinteckning anförts må beträffande förevarande förslag anmärkas att däri icke upptagits bestämmelse att, då inteckningshandling uppvisas för åtgärd av annan inskrivningsdomare, anteckning därom skall göras i särskilt protokoll över sådana ärenden, liksom ej heller bestämmelse om bevis å handlingen då ansökning icke bifallits. Lagrådet finner sig därför böra här göra enahanda hemställan beträffande förfarandets anordnande som av lagrådet gjorts vid behandlingen av förstnämnda förslag.

Övriga lagförslag

lämnades av lagrådet utan anmärkning.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1936.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, anmäler lagrådets den 31 januari 1936 avgivna utlåtande över de den 6 december 1935 till lagrådet remitterade förslagen till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden, lag om ändring i vissa delar av förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1) angående förlagsinteckning, lag angående ändring i vissa delar av lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1) om inteckning i fartyg, lag om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 juni 1875 (nr 42 s. 35) angående särskilda protokoll över lagfarter, inteckningar och andra ärenden, lag om ändrad lydelse av 85 § utsökningslagen samt lag om ändrad lydelse av 21 § konkurslagen.*

Föredraganden redogör för innehållet i utlåtandet och anför:

»Att lagen om inteckning i jordbruksinventarier tages till förebild vid ifrågasvarande omläggning av inskrivningsförfarandet i förlagsinteckningsärenden leder i det stora hela till överensstämmelse även med vad som gäller enligt lagen med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden. De smärre olikheter, om vilka lagrådet erinrat, skulle knappast vålla någon svårighet i den praktiska tillämpningen, vilket även bestyrkes därav att någon erinran i dessa hänseenden ej framkommit från de hörda myndigheternas sida. Vidkommande expeditionssättet i det fall att ansökan ej bifalles kan det emellertid ur vissa synpunkter synas önskvärt, att någon skillnad ej göres mellan fastighetsinteckningar och förlagsinteckningar. Jag har därför, i överensstämmelse med lagrådets önskemål, i 12 § av förslaget till lag om ändring i vissa delar av förordningen angående förlagsinteckning låtit utbyta bestämmelsen om beslutsmotiveringens införande i beviset å handlingen mot en föreskrift om att sökanden eller hans ombud i dylikt fall genast skall i

rekommenderat brev underrättas om skälen för beslutet. Vad angår beslutsmotiveringens upptagande i akten läser uttrycklig bestämmelse härom böra givas i administrativ ordning. Beträffande frågan huru anteckning bör verkställas, när förlagsinteckningshandling uppvisas för åtgärd av annan inskrivningsdomare, synes, i betraktande därav att protokollering i övrigt ej skall förekomma i förlagsinteckningsärenden, anledning ej föreligga att allenast för nyssnämnda fall inrätta ett särskilt protokoll. Det särskilda bevis som enligt förslaget avses skola utfärdas — liksom i motsvarande fall vid inteckning i jordbruksinventarier — torde för ifrågavarande ändamål vara tillfyllest.

I förslaget till lag angående ändring i vissa delar av lagen om inteckning i fartyg har 32 §, på sätt lagrådet hemställt, kompletterats med en bestämmelse om bevis å handling, då ansökning icke bifallits. Däremot har det av skäl som nyss anförts beträffande förlagsinteckningar icke synt påkallat att meddela bestämmelse om förande av särskilt protokoll i ärenden angående uppvisning av fartygsinteckningshandling.

Då lagrådets hemställan om ändring i 9 § lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. synt böra beaktas, har jag låtit utarbeta förslag till lag om ändrad lydelse av nämnda lagrum. Förslaget innebär allenast formella jämkningar.

Slutligen torde jag i detta sammanhang få beröra en fråga som angår införandet av aktsystem i lagfarts- och inteckningsärenden. Enligt 12 § inskrivningslagen äger Kungl. Maj:t, efter häradshövdingens eller rådhusrättens hörande, förordna om inrättande av akter i domsaga eller stad, där det med hänsyn till fastighetsförhållandena och andra omständigheter prövas lämpligen kunna ske. I praktiken har förordnande rörande aktsystem ej meddelats i andra fall än där häradshövdingen respektive rådhusrätten självmant gjort framställning om aktsystemets införande. Med hänsyn till vissa uttalanden, som gjorts av första lagutskottet i dess av 1932 års riksdag godkända utlåtande nr 32, har jämväl den praxis utbildat sig, att aktsystem ej införts i annan domsaga än sådan, där sekreterare är förordnad såsom inskrivningsdomare. Emellertid har under sistförflutna året i ett särskilt fall gjorts avvikelse från denna praxis. På häradshövdingens ansökan och efter tillstyrkan av Svea hovrätt samt av styrelsen för föreningen Sveriges häradshövdingar har nämligen aktsystem införts i en domsaga utan sekreterare. Därvid har dock för tillgodoseende av önskemålet om kontinuitet i inskrivningsärendenas handläggning föreskrift meddelats angående begränsning av den rätt till ledighet från inskrivningsdomargöromål, vilken enligt domsagostadgan medges häradshövdingen. Uppställas garantier sådana som nu berörts, torde den omständigheten att sekreterare saknas ej behöva föranleda betänklighet mot införande av aktsystem. Motsvarande anordning synes mig därför böra vidtagas i liknande fall som framdeles kunna tänkas uppkomma.»

Föredraganden hemställer att ifrågavarande lagförslag, med de jämkningar som nämnts, måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.
